

АБОНМЕНТИ:

За България за год. 14 лв.
За отранство за год. 28 лв.
Единъ бр. 10 ст.

ДОБРУДЖА

Градската библиотека

ЧЛЕНИЯ:

отр. 30 ст. на кв. см.
а IV отр. 20 ст. " " "

Адрес:

Добруджа — Бабадагъ.

Ръкоп. не се връщ. назадъ

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВЪТЪ

Месеня понеделникъ, сряда и петък

Съгласенскиятъ печатъ за Добруджа. — Положението на бойнитѣ фронтове. — Германскиятъ офицеръ за Добруджа. — Новиятъ ромънски неутралитетъ. — Прѣгледъ на пресата. — Министъръ-прѣседателя — г. Малиновъ за добруджанския въпросъ. — Изъ Русия. — Изъ Ромъния. — Изъ Чужбина. — Хроника.

Д. Н.

Съгласенскиятъ печатъ за Добруджа.

Три случая имаше до сега съгласенскиятъ печатъ, за да може да се изкаже по въпроса за Добруджа: първиятъ — при сключването на примиренето въ Котрочени, вториятъ — при сключването на Букурещкия миренъ договоръ и третиятъ — при смяната на кабинета Радославовъ съ този на Малиновъ. При последния случай, покрай многото мотиви отъ вътрешенъ и външенъ характеръ, които този печатъ приведе, за да обясни министерската криза, почетното място е ототжпено на добруджанския въпросъ въ неговата последна фаза. За всички почти съгласенски востници, безъ разлика въ коя страна излизатъ, министерската криза е ведна хитро сметена игра, да се добие такова разрешение на добруджанския въпросъ, каквото е угодно за България.

Ние не сме очаквали никога, че съгласенци ще проявятъ по-широкъ интересъ върху сдбата на Добруджа, освенъ да използватъ и нея като козъ за своите цели, разбира се, не като признаватъ или отнекатъ претенциите на България подъ нея, не и като признаватъ или отрекатъ справедливията аспирация на добруджанското население. За тяхъ въпроса е много упростотворенъ.

Когато се сключиха примиренето и мирътъ съ Ромъния, отдѣлянето на Добруджа отъ последната бѣ използвано отъ съгласенци противъ общия миръ. Тѣхнитѣ коментари на това отдѣляне се въртѣха около една мисълъ: смятатъ отъ четворния съюзъ анексиратъ Добруджа, тѣ нарушиха своето обещание да сключатъ миръ по споразумѣние, следователно, не трябва да се сключва миръ съ този съюзъ до тогава, докато не бѣде побѣденъ; иначе, всѣки, който би се рѣшилъ да иска миръ, трябва да бѣде готовъ да се анексиратъ части отъ територията му. Че отдѣлянето на Добруджа не е никаква анексия, че Добруджа е страна, която ромънитѣ владѣха въ продължение на четридесетъ години, вървѣйки категорично имъ твърдяне, че тя е българска страна, най-поскъ,

че самото пейно население още по категорично заяви чрезъ сѣбора своите намрениа относително бѣдѣщата си политическа сдѣба — всичко това за съгласенци е безразлично щомъ като Добруджа може да имъ послужи като материалъ за натрига срѣщу мира. Затова пъкъ тѣ обвинопакаха Ромъния, която, въ прѣки че присѣдани тройно изгоямата отъ Добруджа Бесарабия, чрезъ Букурещкия договоръ, бѣла намалена териториално!

Когато пъкъ този печатъ се опита да потърси причините на кабинетната криза въ България и се натѣгна на добруджанския кондоминиумъ, последниятъ бѣ обрнатъ отъ интрига срѣщу мира въ такава срѣщу вътрешното единство въ съюза. И въ тази фаза на добруджанския въпросъ съгласенскиятъ печатъ усърдно се опази да го постави на онова място, което му подобава, за да го осветли правилно предъ съгласенската народи. За него той е само една ябълка на раздоръ между съюзниците, която трябва да се дочада да дозре, за да падне въ съгласенската кошница.

Така еренскиятъ в. „Журналъ“ отъ 20 м. м. пише: „Букурещкия миръ, който изглеждале тъй благоприятенъ за българитѣ, съвсѣмъ не ги задоволи. Тѣ очакваха цѣла Добруджа, а получиха кондоминиумъ. Разочарованието на българитѣ е голямо“. Като изброява и други причини за министерската криза, сжщиятъ востникъ продължава: „Това още не значи единъ обратъ. По сжщия поводъ „Журналъ де Женевъ“ пише: „Нека се надимъ да видимъ по-голями заключеня и да разчитаме прѣждевременно на една по-основна промяна“. А „Еко де Пари“ казва: „За сега тѣзи търканя иматъ резултатъ, който не можемъ да вишнемъ въ нашия активъ“.

Този духъ на неказвания вѣе въ по-голямата частъ отъ печата въ Франция, Англия и Италия. Само в. „Таймсъ“ за дисонасъ влива една по-особена струя, като докосва и националния характеръ на северна Добруджа,

за който казва: „Въ областта на Бабадагъ, северозападно отъ Кюстенджа, населението е компактно българско“.

При все това, авторътъ на статията усърдно се е въздържалъ да извади каквито и да било заключения отъ това негово твърдяне. Той си остава въренъ на своите братя отсамъ Ла-Маншъ — да чака уравачето на опора, за да стане годенъ за използване.

Никой не би желалъ да прѣчи на „Таймсъ“ и събрата да чакатъ този моментъ. Само че докато за съгласенци въпроса за Добруджа служи само като прѣдметъ за интрига срѣщу съюза, може да разчитатъ, че това тѣхно държане ще бѣде най-сламата гаранция, че тѣ ще си останатъ само съ очакването.

Положението на бойнитѣ фронтове.

Бюлетенъ отъ щаба на дѣло. армия въ 15 юлий 1918 г.

Македонски фронтъ Въ битолско на нѣколко мѣста въ завой на Черна и южно отъ Хума сгвевата дѣйностъ отъ наша и неприятелска страна бѣше врѣменно доста силна. Западно отъ Вардара прогонихме съ огънь усилено неприятелско пѣхотно отдѣление. Южно отъ Бѣласица наши разувзавателни групи заховиха нѣколко пѣхотници англичани.

Съюзнически свѣдѣния.

Берлинъ. Югозападно и западно отъ Ремкозъ ние навлезохме въ нѣкои части отъ францускитѣ псизии.

Вина. По планинскитѣ фронтове — неприятелната оживена артилерийска дѣйностъ отъ двѣтъ страни.

Цариградъ. Нашата тежка артилерия обстрѣла съ уопѣхъ гарата Ректопе. Пие захемъ единъ неприятелски войсковъ лагеръ, между брѣга и ж. п. линия, подъ огъненъ съпротивителенъ огънь. Западно отъ р. Юрданъ, ние отнехме отъ неприятелски части отъ неговитѣ псизии, които задържахме вървѣщи смятатъ му контра атаки. Една наша атака източно отъ р. Юрданъ, унищожи силното неприятелско контра дѣйствие на една конна дивизия, поддрѣпена отъ бронирани автомобили.

ПРОДАВА СЕ. Вършична сѣмъ Прокторъ съ апаратъ за дребна слама, малко употребявана, 6/8 конски сили, монтирана и готова за работа.

Споразумѣние Шелтъ Абаджиковъ — Добричъ. 4—15

Германскиятъ офицеръ по въпроса за Добруджа.

„Norddeutsche Allgem. Zeitung“, като повтаря, че по добруджанския въпросъ Германия стои на гледището какво, колкото по-скоро Добруджа се ототжпни на България, толкова по-добре, пише:

„Мнѣнието, че Германия създаде съвладѣнието по корисни цѣли е безосновно. Безъсмысливо е, обаче, правото на Турция да участвува въ окончателното уреждане на добруджанския въпросъ. Това право тя придоби съ участието си въ борбата противъ Ромъния; това право се изрази въ съвладѣнието, което остави въ точка въ договора, призната отъ България. До тукъ становището на Германия както относно българскитѣ, така относно и турскитѣ желаниа, е съвсѣмъ ясно. Но ако Турция, въ случай, че северна Добруджа окончателно мине въ българско владѣние повсѣмъ възнаграждение отъ България и потърси последното въ Тракия, то въ този случай се създава положение, къмъ което Германия не може да възприеме едно ново становище. При какви условия Турция ще отстъпи правото си на съвладѣние, това тя сама ще рѣши, като и България ще трябва сама да обмисли, каква цѣна ще трябва да заплати за владѣнието на Добруджа. Докато съвладѣнието въ северна Добруджа е правно положение, създадено отъ военнитѣ дѣйствия, къмъ което Германия взема ясно прѣдварително обмислено становище, самитѣ турски искания и тѣхното практично приложение въ транниката областъ не сж правни искания, но тѣ иматъ характеръ на прѣдложение за споразумѣние, които се основаватъ само на чувството на справедливостъ; дали възнаграждението трябва да бѣде тъкмо такова, което Турция иска и дали то трябва да бѣде въ искания размеръ, това сж въпроси, по които Турция и България трябва да се споразумѣятъ и, по които Германия може да се изказва само съ прѣпазливостъ и съ въздържане, ако не иска да се яви като желаненъ помирителъ и да поеме отговорности прѣдъ бъдещето.

Нека се надѣваме, че това становище ще се разбере и удобри въ България и Турция. Германската политика не може да се откаже отъ безпристрастното поредение, което третира и двата съюзника еднако благосклонно. Само по този начинъ ти ще постигне това, че и двѣтъ страни ще се убедятъ най-поскъ въ необходимостта, отъ споразумѣние, което е въ тѣхенъ интересъ и въ интересъ на съюза“.

Добруджа ще диша само чрѣзъ дробветѣ на Отечеството — майка България!

Новият ромънски неутралитетъ.

Още не е засъхнало мастилото на подписитъ, които ромънскитъ министри положиха подъ Букурещкия договоръ за миръ, още тоя договоръ не е добилъ необходимата ратификация, за да се прѣвърне въ окончателенъ миръ между централния съюзъ и Ромъния, и вече тая послѣдната, притаила за моментъ своята политика на двуличие и спекула, започва наново старата си игра.

Всичко, което става въ Ромъния, говори най-категорично, че тая страна се възвръща наново къмъ едно положение, изразено съ формулата на „строгъ и доллонъ неутралитетъ“, за да влѣе въ тая праздна дипломатическа черупка същото съдържание, което тя имаше за Ромъния до лѣтото на 1916 година, и, което не забвѣши да се прѣвърне въ нарушение на съюзническия ѝ договоръ съ дотогавашния централенъ съюзъ, и въ нахълтане въ прѣдѣлитъ на двойната монархия, прѣди още да бѣне формално обявена самата война.

За прѣдъ очитъ на побѣдителя, за наивната и довърчива въ своята дълбокоискусеностъ дипломатия на централния съюзъ, ромънския парламентъ единодушно гласува мирния договоръ и сакитъ министри обявиха, че сключениятъ миръ е най-добриятъ какъвто изобщо можеше да се надѣва да сключи Ромъния, която слѣдъ войната излиза териториалско и по население увеличена, въесто да бѣде съкрушена тѣй, както самата тя мислѣше, че заслужава.

Но едновременно съ това, съ една лукава усмивка, която издава неговото потѣкло отъ вѣкъ древния Араратъ и неговото дълго изолуване при потомцитъ на Фенеръ, г. Р. К. Арнонъ, ромънския министъръ на външнитъ дѣла, подъ благовидния прѣтекстъ да осжда братяновата външна политика, нахвърли набързо бѣдащата аргументация на ромънскитъ дипломати противъ сключенна въ Букурещъ миръ. На тази полемическа канавка г. Арнонъ оплака хубавиятъ принципъ на „миръ безъ анексии и безъ обезщетения“, който билъ незапочетъ и нарушенъ съ Букурещкия

договоръ, и който щѣлъ билъ да бѣде спазенъ, ако Братяну се бѣ явилъ да прѣговаря за миръ въ Брѣстъ-Литовскъ.

Това е всичко, което министра на външнитъ дѣла на Ромъния има да каже на централнитъ сили, слѣдъ като тѣ помахнаха единъ измѣнливъ и нарушителъ на договори, и слѣдъ като му допустнаха да присѣдини къмъ политически гнилатъ си трупу жизнената и свободолубива Бесарабия. Това е, може бѣ, горчиво прѣдѣлѣние за нови разочарования, които Ромъния готви за централнитъ сили, загдѣто не се вслушаха доволно въ опита на миналото.

Не си струва трудитъ да се оборва твърдението на г. Арнонъ, че букурещкия миръ се отклонява отъ установенитъ въ Брѣстъ-Литовскъ принципи, защото и той самъ навѣрно мисли другояче. Правото на самозащита на Австро-Унгария противъ второ нахълтане въ нейнитъ прѣдѣли още незначително анексия. Мѣрцитъ, които самозащитата на България противъ една нова 1913 година ѝ налагатъ сжко така не сж анексия. Освобождението на една собствена областъ отъ едно четиредесетъ годишно робуване не е анексия, — а фактъ е, че българскитъ войски навлѣзоха и стоѣтъ въ Добруджа, като освободители. Има ли тукъ нужда да припомнимъ, че самъ ромънския парламентъ още въ 1878 тѣржественно се отказва отъ Добруджа, защото я ситаше за българска областъ? Има ли нужда да припомнимъ, че Ромъния сключи въ 1878 година да вземе Добруджа само прѣдъ страха, че иначе ще бѣде наново окупирана отъ нѣкои европейска сила, тѣй като Европа ситаше тогава за необходимо да постави една чужда държава между новосъздадената немощна и дезорганизирана България и империалистичната тогава Русия? Има ли, най-послѣ, нужда да припомнимъ страхътъ и гражданитъ военни мѣрки, съ които прѣвъ есенята на 1878 год. ромънскитъ войски навлѣзоха въ Добруджа за да я окупираатъ, като въ вражеска и чужда страна, и какъ, освѣнъ оку-

пационния корпусъ въ боевъ съставъ, още другъ единъ корпусъ чакаше на военна нота въ Брандъ, готовъ да се нахвърли на помощъ на окупационнитъ войски, които се надѣваха въ Добруджа на въоръженъ отпоръ отъ страна на мѣстното население?

Но дѣлата говорятъ по категорично и ясно.

Докато парламента на г. Маргиломана одобрява букурещкия миръ и навлича съдейската тога, за да потърси сѣтка отъ „виновния за нежестивото на Ромъния“ кабинетътъ на Братяну и Таке Ионеску, тоя послѣдния, съ разрѣшенето на Маргиломанъ, спокойно заминава за Швейцария, придруженъ отъ редица извѣстни и неизвѣстни пропагандисти на антантофилството въ Ромъния. Когато при настѣпването на съюзнитъ войски въ Ромъния, Братяну и Ионеску заминаха за Ясъ, г. да Маргиломанъ и Арнонъ останаха въ Букурещъ, за да посрѣщнатъ побѣдите. Днесъ, когато тия господа сж на власт, подпомогнати отъ окупационнитъ власти, г. Таке Ионеску е пратенъ въ Швейцария и отъ тамъ се отправя за Лондонъ, за да заличи свързкитъ на Ромъния съ антантата. Една индискреция на в. „Ренащера“, която другитъ ромънски вѣстници прѣвѣлчаха, отвори на втория денъ слѣдъ отпѣтуването на г. Таке, че той постѣпва като сътрудникъ по балканскитъ въпроси въ в. „Times“, т. е. че той отъ трибуната на най-авторитетния английски вѣстникъ ще пнедира каузата на Ромъния!

(Огъва)

ПРѢГЛЕДЪ НА ПРЕСАТА.

Neues Wiener Jgналъ Фонъ Кюлманъ бѣде повиканъ, защото неговото схващане на външната и вътрѣшната политика на Германия го поставяше близо къмъ резолюцията на Райхстага за миръ. Въ правителството на Хертлингъ, първото въ Германия, което бѣде оставено по единъ парламентаренъ път, фонъ Кюлманъ, макаръ и да не е парламентаренъ, както Хертлингъ, Пайеръ и Фридрихъ, може да бѣде считанъ сжко като тѣхъ за прѣдставителъ на политиката на мнозинството въ Райхстага. Отъ тамъ именно прозвѣзва недружелюбието на консерваторитъ и пангерманититъ, съ

което бѣде посрѣщанъ още въ пърнитъ дни г-нъ Кюлманъ. Тоя лагеръ поощрява фонъ Кюлманъ съ незадоволство, тъй бѣде расчепенъ първиятъ ударъ, защото тѣй въ отстъпителната си рѣчь въ Райхстага се отклони отъ цѣлитъ на пангерманититъ и съ високъ гласъ опрѣдѣли Едзасъ-Лотарингия за единственото прѣпятствие за мира; това имѣнно произлиза въ личнитъ нападки и неспрѣтащата критика върху дипломатическата дѣйност на фонъ Кюлманъ при Брѣстъ-Литовския миръ, който макаръ да бѣше разочарованъ нѣкои кръгове отъ лѣвницата востаки далечъ се удовлетворяваше пангерманититъ, погъсно при ромънския миръ, който даде поводъ на протѣвницитъ на държавния секретаръ да го обвиняватъ, че той въ голѣма степенъ билъ подпадналъ подъ влиянието на графъ Чернинъ. Въ заключение отъ олицитъ кръгове бѣде най-сетнѣ нанесенъ послѣдния силенъ ударъ поради рѣчьта въ Райхстагъ вслѣдствие на което фонъ Кюлманъ бѣде принуденъ да се оттегли.

„Deutsche Tageszeitung“. За послѣдвалата най-сетнѣ оставка на фонъ Кюлманъ нѣма какво особено да кажемъ. Нашето мнѣние върху дѣятелността на г-нъ фонъ Кюлманъ е било достатъчно често изказано.

Неговата неспособностъ не подлежеше на никакво съмнѣние, когато той застъпи на новия си постъ. И цѣлъ рѣдъ неуспѣхи за голѣмо ожадеие дойдоха да подвърдятъ това наше сѣждение.

Г-нъ Кюлманъ не може да уваже въ нѣкое направление и нито въ една точка на нѣкакъвъ позитивенъ резултатъ отъ неговата дипломатия и политика; напротивъ наследството, което той остави на своя послѣдникъ и за съжаление и на цѣлия германски народъ е съвѣймъ нерадоосно.

Адмиралъ фонъ Хинтце.

Pester Lloyd заключава своята характеристика на замѣстника на Кюлмана така:

Вѣрно е, че новиятъ м-ръ на външнитъ работи се ползва съ довѣрието на главното командване. Но отъ тукъ не слѣдва, че той е привърженикъ на анекционистичнитъ партии въ Германия. Въ този критиченъ моментъ между главното командване и дипломатията трѣбва да има пълно съгласие. Може да има усѣхъ само когато гения на командира и похвата на дипломата не пада нѣкакъва оѣнка. Адмиралъ Хинтце може да бѣде единъ човѣкъ на Хинденбургъ и Мудендорфа, но той не е въ никой случай човѣкъ на Тирпацъ.

Побѣдовосниятъ походъ прѣвъ Ромъния

Отъ майоръ Алфредъ ф. Олбергъ.

Продължение отъ бр. 158.

II.

Борбитъ на I-а ромънска армия и обходното сражение при Херманщадтъ.

На слѣдующия денъ прѣслѣдващитъ ромъни заеха планината Алмонъ (2 км. източно) и Дранво (4 км. сѣверно) отъ Оршова, но самия градъ бѣ зацѣпаванъ, както и по-рано, съ упорита енергия. Ромънитъ, отново трѣбваше да нападатъ съ дни, докато на 5. IX имъ се удаде да завладеятъ града. Храбритъ защитници се изтегнаха изъ долината на Черна. Само 7 рѣдия паднаха въ рѣцѣтъ на противника. Ромънитъ части, обаче, не продължиха прѣслѣдването. Едва слѣдъ като бѣха пристигнали утомляюща части, на 7. IX прѣдъ обѣдъ сраженията започнаха отново, както по вѣточния брѣгъ на Черна, тѣй и сѣверно отъ Оршова, но австро-унгарскитъ части, засли добръ подготвени позиции по височинитъ, продължаваха да отхвърлятъ постоянно подновяванитъ неприятелски нападения до 10. IX.

Отъ този денъ драмата противника останаха въ бездѣйствие, но готови за борба. До края на септември нѣма сражения, които да заслужаватъ отбѣлжаване.

Едновременно съ нападението на Оршова ромънскитъ прѣдни части чрѣвъ нощно нападение завладѣха на 27. VIII най-важнитъ пътища на проходатъ Вулканъ и Сурдукъ. Сжко и тукъ пограничнитъ части отстъпиха малко, но при Петрошени настѣпаницитъ ромъни изрѣвяхъ ни отбиха; прѣдъ тѣхното голѣмо надмощие градчето не можа да бѣде задржано; защитницитъ му трѣбваше да го изоставятъ въ рѣцѣтъ и на неприятеля още на 28. IX. Псенеже, вслѣдствие на прѣдването на неприятеля прѣвъ двата прохода, прѣднитъ австро-унгарски части бѣха зацѣпани отъ единъ обходъ, послѣднитъ се оттеглиха въ околността на Хюцицъ (Хастегъ). Съ прикриване на боева тѣзи части се оттеглиха въ долината на Шрелъ; вслѣдъ на 3. IX при Аберваръ дадоха на противника двѣ извъредно силни сражения, които слѣдъ това стана по внимателенъ при прѣслѣдването. Ромънитъ постепенно засилиха своитъ прѣдни части, които се намираха задъ граничнитъ проходи и на 7. IX прѣдъ бойната дѣйностъ се оживи. Отъ двѣтъ страни на пътя

Петрошени—Хастегъ сраженията бѣха въ пълонъ ходъ. Въ тѣхъ австро-унгарскитъ части на 8. IX отхвърлиха неприятеля 4 км. задъ първоначалнитъ му позиции, които засмаша на 7. Само съ силни сбходни части насоченото нападение срѣщу дѣното крило на нашитъ съюзници, принуди командването на послѣднитъ да се откаже отъ тази пещѣба и да се върне отново въ своитъ стари позиции. Отъ тѣзи позиции австро-унгарскитъ части прѣдприеха едно нападение западно отъ Мезморъ, но не можаха да отхвърлятъ ромънскитъ колони и се завърнаха пакъ въ старитъ си линии. Тукъ пристигнаха на 13. IX прѣднитъ части на германската група армии, които се движоха въ двѣ колони въ долината на Шрелъ и по пътя Мюлвахъ за Херманщадтъ, и прѣвѣха още сжкия денъ въ боево сѣрикосношение съ противника.

На 14. IX положението започна да взема другъ видъ. Съ пристигането на подкрѣплената мичиативата мина веднага на страпата на съюзницитъ, които южно отъ Хюцицъ минаха въ извъредно оживѣна бойна дѣйностъ въ долината на Шрелъ. Въ прѣви мискократнитъ разузнавателни ромънски контра-атаки, на 15. IX настѣпването на съюзницитъ се раз-

виваше благополучно. Ромънитъ бѣха все повече и повече отбивани къмъ юго-изтокъ. Даже извъредно силното имъ упорство при хѣлма Брокъ, южно отъ Барулъ Марѣ, на 16. не можа да помогне. До 18 ромънитъ бѣха отхвърлени прѣвъ Мезморъ къмъ Петрошени, вслѣдъ тѣ, точно отъ долината Шрелъ, опрѣха своето отстъпление и се окопчаха прѣдъ града. Още въ течение на слѣдующитъ дни отъ насъ бѣ завладянъ не само Петрошени, но и прохода Сурдукъ бѣ заетъ съ атака. Слѣднитъ германски и австро-унгарски части подъ командването на германския генералъ лейтенантъ von Staabs очистиха отъ неприятеля цѣлата долина Шрелъ отъ Хюцицъ до Петрошени и къмъ прохода Сурдукъ и прѣслѣдвана разбития противникъ на 20 прѣвъ този проходъ къмъ югъ. Сжщевременно германскитъ части заеха и височинитъ отъ двѣтъ страни на прохода Вулканъ и до 23 очистиха и тѣзи плавнини отъ противника. Огнесметето отъ неприятеля граничнитъ височини и двата прохода бѣ единъ успѣхъ който, безъ да се гледа на мѣстното му значение имаше голѣма тактическа стойностъ, защото бѣ едно желано и необходимо осигуряване отъ къмъ олангъ и тѣлъ на прѣдваритѣ източно къмъ Херманщадтъ колони. (Слѣдва).

Министър председателя — г. Малиновъ, за Добруджанския въпросъ.

Министър председателя г. Малиновъ е дал на кореспондента на „Фосине пайтунгъ“ една съществена интервю, въ което е разгледалъ въпроса за Добруджанския въпросъ, като казалъ следното:

„Струва ми се, че и дукъ съ течението на времето се е породило и изшло, нежелателни разбирания, приципиално недоразумение. Бихъ се радвалъ, ако и въ този случай се разбере отъ психологично и реално гледище нашето отношение. Най-сжщноственно то въ договора ни отъ 1915 г. съ Турция не бѣ стотживането на едно парче земя край Марица; този договоръ бѣ основата на нашата нова политическа сѣрѣмо Турция. Да оспорвамъ този договоръ значи да разклащамъ основитѣ на тази политика. При това, тукъ не може да става въпросъ, дали Добруджа дава някакво право на турцитѣ за компенсация. Въ сегашния моментъ дѣло то е по-важно отъ това, щото ние да вървѣме задружно и да не даваме на неприятеля надежда за разцѣплене помежду ни. Светостта на договоритѣ — маршиката или който да е, другъ — трѣба да се запази при всички обстоятелства. Голѣма грѣшка е дѣто въпросътъ за Добруджа се свързва постоянно съ маршикия споръ. Двата въпроса нѣматъ абсолютно нищо помежду си. Прочее, турцитѣ нѣма защо да очакватъ, че ние ще тръгнемъ по следвания отъ тяхъ пътъ. За насъ въпросътъ е разрѣшенъ ясно и недвусмислено веднажъ за винаги. Договорътъ отъ 1915 год., по стария е основа на новата ни българска политика — той е въплотение на тая политика. Кей би поелъ отговорността за нейното разклащане? Ако турцитѣ мислятъ, че съвладѣнието въ сѣверна Добруджа нѣмъ дава право да прѣдлагатъ искания, то ние бихме били готови да прѣговаримъ на каквато и да е друга, прѣдложена отъ тяхъ база, щомъ като тя не засѣга така чувствително нашитѣ интереси, както е случая съ прѣдлагиванитѣ отъ тяхъ сега искания. Тѣ не трѣба обаче да намѣсватъ бесполезно Марица. Най-добриятъ пътъ на Турция отъ сѣверъ нѣ е една нова одривска крѣпостъ, но силната и вѣрна България.

ИЗЪ РУСИЯ.

Новъ протестъ на Чичеринъ.

Москва. Комисаритѣ на външнитѣ работи Чичеринъ отправилъ едно писмо до пълномощния министъръ на Англия отъ което иска, отъ името на руското правителство, немедленното оттегляние на стоваренитѣ английски отдѣления въ Мурманъ. Сѣщиятъ протестиралъ още единъ пътъ противъ прѣбиваването на английскитѣ военни параходи въ Мурманскитѣ води.

Англия отказва паспортъ на Терещенко.

Стокхолмъ. Бившиятъ руски министъръ на външнитѣ работи Терещенко е поинкалъ да отпатува за Лондонъ. Английското правителство обаче е отказало да му даде паспортъ. Терещенко щѣ да отпатува за Християния.

Успѣхътъ на Калединъ — Алексеевъ проблематиченъ.

Лугано. „Шампанс“ съобщава, че войскитѣ на Калединъ и Алексеевъ вѣврѣждали къмъ Москва, обаче малка била вѣроятността, че тѣ ще успѣятъ да разбиятъ сѣвѣтскитѣ войски.

Съглашенски войски въ Мурманскитѣ брѣги.

Лондонъ. Споредъ положителни свѣдѣния, антаитата ще върпатъ още войски за Мурманскитѣ морски брѣги.

ИЗЪ РОМЪНИЯ.

(Отъ нашия специаленъ кореспондентъ).

Обвинителниятъ актъ противъ бившитѣ министри въ камарата.

Букурещъ. Обвинителния актъ противъ м-ри отъ бившия кабинетъ е внесенъ въ камарата. Не се обвинява цѣлия кабинетъ а само министритѣ Мона Братияну, бившъ прѣдседателъ на мин. сѣвѣтъ, министра на войната и на външнитѣ работи Винтила Братияну, бившъ на войната и муницитѣ, Емиль Коостанеску бившъ на финанситѣ, Александру Константинеску бившъ на държавнитѣ имоти и вътрѣшнитѣ дѣла, Василь Моцуиу, бившъ на вътрѣшнитѣ дѣла, Викторъ Антонеску, бившъ на правосѣдието и финанситѣ, докторъ Ангелеску бившъ на общ. постройкитѣ и Така Ионеску бившъ подпрѣдседателъ на мин. сѣвѣтъ. Значи, даватъ се подъ сѣдѣ министри отъ кабинета, който бѣ на властъ прѣди обявването на войната, както и отъ коалиционния кабинетъ Братияну — Ионеску. Не сжъ дадени подъ сѣдѣ отъ втората формация министритѣ Дука Титулеску, Мъреску и Гречану. Обвинителниятъ актъ е подписанъ отъ 20 депутати и билъ посрѣщанъ съ алодисментъ въ парламента. Той съдържа 10 обвинителни точки именпо: 1) Нарушение чл. 122 на конституцията съ допускане на рускитѣ войски да прѣминаватъ на ромѣнска територия безъ специаленъ законъ 2) Неорганизирана и подготвена на войната съ съоружение и обдѣлко, при все че съществували кредити, съ които се злоупотѣбляло 3) Войската била неподготвена и даже дезорганизирана поради несащитане пѣба и другитѣ военни учреждения и концентриране на всичко въ неподготвенитѣ рѣцѣ на военния министъръ 4) Спекула съ разрѣшенията за износъ въ ущърбъ на държавнитѣ интереси 5) Манасия отъ страната по-заповѣдъ на правителството на държавнитѣ и частни сѣкровища и архиви 6) Използуване прѣвознитѣ средства за спасяване частнитѣ имущества въ ущърбъ на прѣвоза на войски, боеви припаси и ранени 7) Прѣвозаковно отвлѣчане при отстъплението на младежтѣ отъ 15 до 18 г. повечето отъ които загинѣли 8) разрушение, основано на военни нужди, на голѣма частъ отъ държавното и частно имущество, специално въ петролвата индустрия 9) съ сѣрѣства за корупция сж направени невъзможни заседания и контролата на парламента, като командировалъ членовѣтъ му и имъ далъ голѣми парични суми 10) безъ законъ отстъпилъ ромѣнската флота на Русия.

Изложението на мотивитѣ иска даванетоъ подъ сѣдѣ на министритѣ, за да се разкрийтъ причинитѣ на катастрофата.

Съгласно правилника, прѣдложението е пратенъ въ комисията за камарата и въ сѣрѣда ще бѣде внесено на разсѣдане. Сената тожѣ щѣлъ да гласува присѣдението си къмъ това прѣдложение.

Противъ бившитѣ кабинети.

Печатитѣ се занимава отъ внесено то прѣдложение въ камарата за даване подъ сѣдѣ кабинетитѣ прѣдседателствувани отъ Братияну. Означително „Стагулъ“ счита, че даванетоъ подъ сѣдѣ не е актъ на отмищение, а морална необходимостъ, за да се знае, че Ромѣния не може венаказано да стане плячка на прѣбжжническитѣ инстинкти. Народната сѣвѣтъ налага тая анкета, защото дикому во е позволено безнаказано да излага сжществуването на народа. „В. Лугина“ казва, че най-голѣма сѣбда за народа бѣ било анкетата да се счита за дѣло на политическо отмищение. Много по голѣмо прѣстѣпление отъ формулиранитѣ безпорни обвинения сѣрѣмъ бившитѣ кабинети е потѣжжването на догвори, които не бѣха дѣло на случаността, а почваха на най-жестокитѣ интереси на страната. Голѣма политическа грѣшка е обявването договора съ централнитѣ сили

съюзването съ Русия, чиято побѣда бѣ била за Ромѣния по сѣтална отъ разгрома ѝ. Тох е първородния сѣталенъ грѣхъ, който ще бѣде осѣденъ отъ историята. За сега неговата санкция е изчезването на неговитѣ създатели отъ политическия животъ. Безъ тая санкция бѣ била спорна всяка жезвна сила въ народа и всяка надежда въ неговото бъдѣще. „В. Ренацел“ иска наказвателно виновнитѣ безъ колебания. Сѣдѣтъ трѣба да сѣдѣ подъ надзора на цѣлия народъ и наказанието да бѣде строго. То нѣма да бѣде лично или партияно отмищение, а сжъ отмищава сѣдѣбата на народа. За това наказанието е необходимо и обячено.

Прѣдложението за даване подъ сѣдѣ е подписано отъ 80 депутата, между които нѣма прѣдставители отъ други групировки, освѣнъ правителствени. Съмишленици, на Авереску Стере и Куза не сжъ подписали. Забѣлѣзва се отожествението отъ заседане на ген. Авереску. Събрането посрѣщане съ голѣмъ ентузиазмъ прѣдложението.

Финансовото положение на Ромѣния.

Финансовиятъ министъръ Саулеску съобщилъ въ парламента, че ромѣнския държавенъ дългъ е 5 миллиарда 268 милиона безъ ревизицитѣ, обезщетенията, и задълженята, наложени отъ мирния договоръ. Министра заявилъ, че ще увеличи сжществуващитѣ данѣци, като въведе данѣкъ върху почалбата отъ войната, прогресивно подоходенъ данѣкъ и др. Банкитѣ на окупационното управление ще бѣдѣтъ погасени не чрезъ специални сѣкровищни бонове, а ще се прибѣгне до вѣтрѣшния заемъ.

Финансовиятъ м-ръ Саулеску внесѣлъ въ парламента за одобрение два заема, сключени отъ държавната банка „Национала“ съ 2 1/2 и 1 1/2 на сто, на обща сума 600 милиона лева.

Министъръ на финанситѣ е съобщилъ, че печалбитѣ отъ войната ще бѣдѣтъ обложени прогресивно, като въ най-много ще се вземе до 70% отъ реалната печалба.

Внесенъ е въ камарата по парламентарна инициатива законопроектъ за провѣрка на имуществата, счечелени прѣзъ време на войната отъ гражданитѣ чиновнитѣ и военнитѣ.

Руски офицери агитиратъ въ Бесарабия.

Въ камарата е било доочено, че сжъ се появили бивши руски офицери който агитиратъ въ Бесарабия. Министъръ Армонъ е загатналъ, че правителството е рѣшено да не търпи всяка подобни агитации.

Борбитѣ около мирния договоръ.

В. Газета Букурешилоръ бичува остро нападатѣ на либералната преса отъ Яшъ противъ мирния договоръ и противъ положението, кето мирътъ създава за Ромѣния. Тѣзи напади прѣдизвикаха въ Германия по добрия въ искреността и доброжелателството на Ромѣния противъ централнитѣ сили. Войната постави Ромѣния върѣдъ държави, които гравитиратъ въ сѣверата германската политика и людотъ е да се мисли въ Ромѣния за сѣюзъ съ далечнитѣ държави. Връзкитѣ на Ромѣния съ Германия се налага не само по убѣждение, но и като историческа, географическа и политическа необходимостъ. Успѣхътъ на усилията на братиянитѣ, които поставятъ интереситѣ на антаитата по горѣ отъ тия на Ромѣния бѣ означавало провлѣянето на ново на Ромѣния въ хаосъ и анархия. Газетата се надѣва, че страната не ще допустне да възтѣржествуватъ интереситѣ на една талпа отъ политикани.

За автономията на Бесарабия.

Бесарабкитѣ м-ръ Ингулецъ е заявилъ въ шката камара, че Бесарабия трѣба да запази всецѣло своята автономно управление, защото сжществува различия между нея и Ромѣния и, защото Украйна кога да

Канцлерътъ за мира.

„Въ рѣчта си въ комисията на райхстага на 11 т. м. канцлерътъ графъ Хертлингъ е заявилъ:

Г-нѣ Уилсонъ иска война до унищожение, а г. Балморъ се изрази тѣй че трѣба на войки германецѣ глѣвѣтъ да се изобрази на челото му.

Ние имаме чувството на честъ за нашето отечество, ние нѣматина не можемъ да се оставимъ да бѣдемъ постоянно неувани по тая начинъ.

Задѣ тия поувни отожеланието да бѣдемъ унищожени.

Докато сжществува това желание на унищожение, ние трѣба да издържимъ съ нашия вѣрненъ народъ.

И азъ съмъ убѣденъ, че у народа ни сжществува най-сериозната воля, да издържимъ докрай.

Това убѣждение почива на вѣрата въ нашитѣ воисни вождове, къмъ нашия великѣдушненъ народъ, който понася тѣй удивително тежкитѣ врѣмена отъ голѣма лѣшения и непрекънати жертви.

Трѣба при това да прибави, че ако въпрѣки неотожжчивитѣ изявление на неприятелскитѣ държавници нѣмѣдѣ се появи сериозно желание да се даде пътъ на мира, ние не ще отхвърлимъ подобна инициатива, а ще я проучимъ веднага съ най-голѣма сѣвѣтностъ. стига — казвамъ това изрично — тя да бѣде сериозна.

Мога да ви заяви, че това гледище не е само мое. То се сподѣля изрично и отъ главното командуване, защото и то не воюва само за самата война и то ми заяви, че щомъ у противната страна се появи сериозно желание за миръ ние трѣба да се занимаемъ съ въпроса.

Що се отнася до Русия, ние искаме лоялно да се изпѣли Брѣст-Литовския миръ.

ИЗЪ ЧУЖБИНА.

(Б. Т. Агенция радиотелеграфа).

Укорството на Англия.

Лондонъ. „Райтеръ“ съобщава, че сѣвѣтитѣ на лондонската търговска камара рѣшилъ, да настоя прѣд правителството, за да бѣде употребено противъ неприятелитѣ и экономическото оръжие въ най-широки размѣри, като сѣрѣство за по-скорошно свършване на войната.

Френски желаниа.

Базелъ. Парижкитѣ вѣстници съобщаватъ, че положителна свѣдѣния отъ фронта показватъ, както Франция отой прѣдъ воми крѣпави прѣдирматитѣ и четитѣ нѣма надежда а желание, щото сѣдѣтъ това да бѣде чутѣ послѣдния гласъ за миръ.

Венецелосъ разтрѣлва политическитѣ си противници.

Женова. Венецелосъ заповѣда да бѣдѣтъ застрѣлани всички привърженици на по-раннитѣ правителство. На площада въ Солунъ бѣдохъ вече застрѣлани публично единъ подпоручикъ и 5 старши подсѣидери по тѣзи причини.

Прѣхраната въ Австрия.

Вена. Въ конференцията на австрийскитѣ работнически сѣзори, министъръ Паулъ заяви, че Зайдлеръ му обещалъ, както всички централни прѣхраната въ Австрия щѣли да минатъ въ рѣцѣтъ на държавитѣ.

Холандскитѣ кабинети.

Хага. Поле, членъ на втората камара, бѣде вѣтоваренъ съ оставането на цюния кабинетъ.

Воененъ губернаторъ за Рига.

Кюно. Генералъ лейтенантъ фонъ Енгелбрехтъ е назначенъ за воененъ губернаторъ на Рига.

вземе Бесарабия именпо, за да осигури нейната автономия. Ингулецъ съобщава, че ромѣнската войска при ревизицитѣ въ Бесарабия си служила съ побой и убийства, които трѣбвало вече да прѣстанатъ.

Хроника

Добруджанска етнографическа изложба в Бабадаг. На 14 т. м. в помещението на тукашното първоначално училище „св. Кирил и Методи“ се отвори изложба на народни костюми, пръстилки, пешкири, възлавици, черги, килими и други домашни тъкани, възби и рижодънки работи, събрани от българските села в северна Добруджа. Изложени са повече от 300 предмета.

Изложбата ще се завърши на 22 т. м. Тя е отворена всеки ден от 10 до 12 часа сутринта и от 4 до 6 часа след пладне. Изложеният предмет се продават чрез наддаване в полза на народоспомагателния фонд „Добруджа“.

Вананти учителиски мѣста. В градските и селските народни първоначални училища на Тузланския и Кюстенджески окръжия има около 80 вананти мѣста за учители и учителици. Желаящите да ги заемат трябва да подадат заявления до училищния инспектор при щаба на 3-а армия или до инспектора на Кюстенджеския учебен окръг. Към заявленията се прилагат документи, посочени в § 129 от правилника за училищните настоятелства.

Учителите граждански лица в северна Добруджа прѣз идната учебна година ще получават общите заплати, възнаграждения и дневни пари, каквито се плащат сега в България. Освен туй, училищните настоятелства ще им дадат безплатно квартира и отопление и допълнителни възнаграждения в размер от 30 до 100 лв. мѣсечно.

На учителите, които желаят да дойдат от България, ще се направят всички необходими улеснения при пътуването.

Като волнонаемни учители ще се назначават кандидати, свършили най-

малко трети (VI) гимназиален клас, както и такива от по-малко образование, които до 1916 г. са учителствували в България. Висшите ромънски учители и учителици от българока народност могат да бъдат назначени в българските народни първоначални училища в северна Добруджа, след като издържат съответните изпитания по български език, българска история и отечествена география в размер на учебния материал, предвиден в програмата за народните прогимназии в България. Изпитателите ще се произведат от 10 до 15 септември т. г. в гр. Бабадаг.

В. „Добруджа“ забранен. Според едно съобщение на в. „Мир“, разпространяването на в. „Добруджа“ било забранено в Германия.

Майор Хертман, Кожелашки околийски комедант, който бѣше се проявил като добър приятел на българското население, е прѣмѣстен на друга длъжност в окупирана Ромъния. Пожелаваме му най-добър успех в новата кариера.

Изборите за втория Добруджански Народен Събор са прѣвършени. От идния брой ще започнем да печатаме списъка на избраните делегати.

Извъсофийския университет. Прѣз идния зимен семестър (на 1918/1919 учебна година в медицинския факултет няма да се приемат нови студенти, освен на операционни мѣста, а в физико-математическия факултет ще бъдат приети нови студенти: по математика и физика 60 души, по химия 20 души и по естествена история 30 души. Приемането на нови студенти в двата факултета ще стане съ конкурси по успеха на зрѣлостните изпитания на кандидатите. Този конкурс ще се приключи на 10 октомври 1918 година.

Жителите на България. Прѣз изтеклата 1917 год. според съвдѣнията на Дирекцията за статистиката България е имала 123,702,5 кв. км. пространство съ 5477000 жители, а прѣз 1916 год. 116,177.1 кв. км. съ 5095700 жители.

Окупиранетѣ области имат следното население: Македония при повърхнината около 30,000 кв. км. има 1,269,400 жители, Моравико при 24,257,8 кв. км. 1,229,100 жители Добруджа при 15,536 кв. км. 380,400 жители и Драгската област при 7,500 кв. км. 325,000 жители.

Испанската болест. Испанската болест е констатирана вече и на много мѣста в България. Формата е най-лека. Заболяват в три-четири дни и отново на крака. Никакви послѣдци върху главните органи на човѣшкото тѣло. Формата е така лека, че болниците не приемат на лекуване болни от нея, като и не се взимат мѣрки за обеззаравяване. Нито един смъртен случай до сегв няма.

За Стефан Караджа. Умоляват се всички роднини, сподвижници и приятели на великия добруджански войвода Стефан Караджа да изпратят незабавно съдѣния за живота му, спомени, епизоди и други материали, които би спомогнали да му се напише сравнително пълна и вѣрна биография. Всичко да се адресира до Фонда Добруджа ул. Гурко № 16-София

Картина св. Кирил и Методий. Народоспомагателния фонд „Добруджа“ е пуствал в продажба художествена репродукция от картината св. Кирил и Методий, изработена съ боя (драйфарбендрукъ) по оригинала, рисувана от художника г. Ив. Енчев. Видю Отпечатана е върху картонъ голѣмъ форматъ 85—70 см. Доставка се от фонда „Добруджа“ ул. Гурко № 17, София и при всички софийски книжари. Цѣна 7 л. За добруджа при книжарница ф. Добруджа—Бабадаг

БИБЛИОТЕКА „ДОБРУДЖА“

Издава Народоспомаг. ф. д. „Добруджа“.

Излъзоха от печат и се пускат в продажба следните книги:

№ 1. Историческите права на България върху Добруджа Миланъ Марковъ. Цѣна 2 лева.

№ 2. Добруджа и нашето възраждане. — (Културно исторически издирвания) тоъ С. Чилингировъ. Цѣна 5 лева.

№ 3. Кюстенджанското пристанище от Д-ръ Ив. Пеняковъ. Цѣна 1.50 лева.

№ 4. Мемоара на Добруджанци, съ една фотограф. снимка, отъ Цент. Добр. Нар. Съветъ. Цѣна 1.50 лева.

№ 5. Ромънските местности надъ отвѣченото добруджанско население в Молдова, I свитѣкъ. По официални ромънски документи и лични изповѣди съ една факсимиле и една фотограф. снимка. Отъ Драгомиръ Пачовъ и Давидъ В. Кацевъ. Цѣна 2.20 лева.

Всички поръчки да се изпращат до биотека Добруджа, ул. Гурко № 16. Телефонъ № 368 и дружество Курьеръ—София.

На книжари-отстъпва по споразумение. Намира се при всички вѣстникар. агенции и книжари в Царството.

Въ Тулча — при книжарницитѣ Кр. Дончевъ Дим. Малоскитски.

Въ Бабадаг — въ книжарница ф. „Добруджа“.

Добруджанци, не забравяйте фонда „Добруджа“, който обслужва нашата кауза!

МАРТИРОЛОГЪ

НА ИЗВИТИЕ И ЗАГИНАЛИЕ ВЪ МОЛДОВА ОТВЪЧЕНИ ДОБРУДЖАНЦИ

№ по реда	Име и прѣзвище на загиналия	Отъ гдѣ е родомъ	Околия	Възраст	Самойно по-ложение	Колко деца има	Занятие	На коя дата прѣз 1916 г. е билъ отвѣченъ	Гдѣ е загиналъ
968	Господинъ Йорг. Мителъ	с. Аидемиръ	Мачинска	50	жененъ	—	—	5/IX 916 г.	Никитени
969	Димитръ Ст. Арнаджиевъ	"	"	4	не жененъ	—	—	"	с. Власенецъ
970	Велика Ст. Пенгелъ	"	"	38	жененъ	4	—	"	"
971	Тодора Ив. Ръзичарова	"	"	46	"	6	—	"	"
972	Добра Анг. Трифонова	"	"	55	"	1	—	"	с. Аджиени
973	Мирчо Мирчевъ	"	"	65	"	2	земледѣлецъ	"	"
974	Къла Мирчева	"	"	30	"	1	—	"	"
975	Юрдана Василела	"	"	6	не жененъ	—	—	"	"
976	Момичка Колева	"	"	50	жененъ	2	—	"	с. Власенецъ
977	Рада Георгева Никогова	"	"	46	"	6	—	"	"
978	Дико Г. соргеа	"	"	20	"	1	земледѣл.	"	"
979	Костадинъ Георгеа	"	"	14	не жененъ	—	—	39/VIII 916	с. Рингилецъ
980	Дона Николова	"	"	80	жененъ	—	—	5/IX 916 г.	с. Власенецъ
981	Марко Ив. Кърчевъ	"	"	48	"	3	земледѣлецъ	"	с. Никитени
982	Медѣла Ат. Атанасова	"	"	28	"	1	—	"	с. Власенецъ
983	Мария Атанасова	"	"	4	не жененъ	—	—	"	"
984	Маринъ Василела	"	"	18	"	—	земледѣлецъ	29/VIII 916 г.	с. Рингилецъ
985	Рада Атанасова	"	"	75	вдовецъ	—	—	5/VIII 916 г.	с. Власенецъ
986	Хриса Дрекова	"	"	4	не жененъ	—	—	"	"
987	Иванъ Плахова	"	"	2	"	—	—	"	"
988	Янко Иванановъ	"	"	60	жененъ	4	земледѣлецъ	"	с. Шубуени
989	Маринка Янкова	"	"	19	не жененъ	—	—	"	с. Власенецъ
990	Горгина Ивановъ	"	"	22	жененъ	—	—	"	"
991	Димитръ Янковъ	"	"	18	не жененъ	—	земледѣлецъ	29/VIII 916 г.	с. Рингилецъ
992	Юрданъ Авдрѣевъ	"	"	30	жененъ	1	—	5/XI 916 г.	с. Власенецъ
993	Войка Андрѣевъ	"	"	75	вдовецъ	—	—	"	"
994	Христо Андрѣевъ	"	"	35	не жененъ	—	земледѣлецъ	"	"
995	Юрданъ Тодоровъ	"	"	12	"	—	—	"	"
996	Войка Юрдановъ	"	"	6	"	—	—	"	"
997	Кондъ Ангеловъ	"	"	3	"	—	—	"	"
998	Ангелина Ангелова	"	"	1	"	—	—	"	"

(следва)